

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, N 31, ст.440)

{ Вводиться в дію Постановою ВР
N 2344-XII ([2344-12](#)) від 14.05.92, ВВР, 1992, N 31, ст.441 }

{ Із змінами, внесеними згідно із Законами
N 3292-XII ([3292-12](#)) від 17.06.93, ВВР, 1993, N 29, ст.308
N 4036-XII ([4036-12](#)) від 25.02.94, ВВР, 1994, N 27, ст.224
N [90/95-ВР](#) від 14.03.95, ВВР, 1995, N 14, ст. 93
N 177-XIV ([177-14](#)) від 14.10.98, ВВР, 1998, N 49, ст.301 }

{ В редакції Закону N 784-XIV ([784-14](#)) від 30.06.99,
ВВР, 1999, N 42-43, ст.378 - набуває чинності з 01.01.2000 }

{ Дію Закону щодо банкрутства вугледобувних, вуглепереробних
та шахтовуглебудівних підприємств вугільної промисловості
України зупинено до 01.01.2000 на підставі Закону
N 1240-XIV ([1240-14](#)) від 18.11.99, ВВР, 1999, N 51, ст.457 }

{ Із змінами, внесеними згідно із Законами
N 2181-III ([2181-14](#)) від 21.12.2000 - набуває чинності
з 1 квітня 2001 року, ВВР, 2001, N 10, ст.44
N 2238-III ([2238-14](#)) від 18.01.2001, ВВР, 2001, N 11, ст.52
Кодексом
N 2341-III ([2341-14](#)) від 05.04.2001, ВВР, 2001, N 25-26,
ст.131 - набуває чинності 01.09.2001
Законами
N 2740-III ([2740-14](#)) від 20.09.2001, ВВР, 2002, N 5, ст.30
N 2922-III ([2922-14](#)) від 10.01.2002, ВВР, 2002, N 17, ст.117
N 3088-III ([3088-14](#)) від 07.03.2002, ВВР, 2002, N 33, ст.235
N 594-IV ([594-15](#)) від 06.03.2003, ВВР, 2003, N 24, ст.159
N 597-IV ([597-15](#)) від 06.03.2003, ВВР, 2003, N 24, ст.160
N 672-IV ([672-15](#)) від 03.04.2003, ВВР, 2003, N 28, ст.210
- набуває чинності 31.05.2003 року
N 762-IV ([762-15](#)) від 15.05.2003, ВВР, 2003, N 30, ст.247
N 1096-IV ([1096-15](#)) від 10.07.2003, ВВР, 2004, N 6, ст.38
N 1294-IV ([1294-15](#)) від 20.11.2003, ВВР, 2004, N 13, ст.181
N 1499-IV ([1499-15](#)) від 17.02.2004, ВВР, 2004, N 22, ст.312
N 1713-IV ([1713-15](#)) від 12.05.2004, ВВР, 2004, N 33-34, ст.403
N 2354-IV ([2354-15](#)) від 18.01.2005, ВВР, 2005, N 9, ст.186
N 2453-IV ([2453-15](#)) від 03.03.2005, ВВР, 2005, N 16, ст.258
N 2454-IV ([2454-15](#)) від 03.03.2005, ВВР, 2005, N 16, ст.259
N 2597-IV ([2597-15](#)) від 31.05.2005, ВВР, 2005, N 25, ст.334
N 2711-IV ([2711-15](#)) від 23.06.2005, ВВР, 2005, N 33, ст.430
N 2801-IV ([2801-15](#)) від 06.09.2005, ВВР, 2005, N 48, ст.480
N 3107-IV ([3107-15](#)) від 17.11.2005, ВВР, 2006, N 8, ст.88
N 3108-IV ([3108-15](#)) від 17.11.2005, ВВР, 2006, N 1, ст.18
N 3201-IV ([3201-15](#)) від 15.12.2005, ВВР, 2006, N 13, ст.110
N 3273-IV ([3273-15](#)) від 22.12.2005, ВВР, 2006, N 16, ст.134

N 398-V ([398-16](#)) від 30.11.2006, ВВР, 2007, N 3, ст.31
N 435-V ([435-16](#)) від 12.12.2006, ВВР, 2007, N 9, ст.71
N 489-V ([489-16](#)) від 19.12.2006, ВВР, 2007, N 7-8, ст.66
N 585-V ([585-16](#)) від 11.01.2007, ВВР, 2007, N 13, ст.133 }

{ Офіційне тлумачення до Закону див. в Рішенні
Конституційного Суду
N 5-рп/2007 ([v005p710-07](#)) від 20.06.2007 }

{ Із змінами, внесеними згідно із Законами
N 107-VI ([107-17](#)) від 28.12.2007, ВВР, 2008, N 5-6, N 7-8, ст.78 }

{ Додатково див. Рішення Конституційного Суду
N 10-рп/2008 ([v010p710-08](#)) від 22.05.2008 }

{ Із змінами, внесеними згідно із Законами
N 309-VI ([309-17](#)) від 03.06.2008, ВВР, 2008, N 27-28, ст.253
N 675-VI ([675-17](#)) від 17.12.2008, ВВР, 2009, N 15, ст.192
N 1442-VI ([1442-17](#)) від 04.06.2009, ВВР, 2009, N 42, ст.633
N 1790-VI ([1790-17](#)) від 23.12.2009, ВВР, 2010, N 9, ст.88
N 2133-VI ([2133-17](#)) від 15.04.2010, ВВР, 2010, N 26, ст.269
N 2435-VI ([2435-17](#)) від 06.07.2010, ВВР, 2010, N 46, ст.539
N 2464-VI ([2464-17](#)) від 08.07.2010, ВВР, 2011, N 2-3, ст.11
N 2675-VI ([2675-17](#)) від 04.11.2010, ВВР, 2011, N 12, ст.80
N 2850-VI ([2850-17](#)) від 22.12.2010, ВВР, 2011, N 28, ст.252
N 3265-VI ([3265-17](#)) від 21.04.2011, ВВР, 2011, N 43, ст.448
N 3795-VI ([3795-17](#)) від 22.09.2011, ВВР, 2012, N 21, ст.197
N 4442-VI ([4442-17](#)) від 23.02.2012
N 4452-VI ([4452-17](#)) від 23.02.2012
N 4650-VI ([4650-17](#)) від 12.04.2012
N 4711-VI ([4711-17](#)) від 17.05.2012
N 5083-VI ([5083-17](#)) від 05.07.2012
N 5213-VI ([5213-17](#)) від 06.09.2012
N 5405-VI ([5405-17](#)) від 02.10.2012 }

{ У тексті Закону слова "арбітражний суд", "перевірена в порядку
нагляду" замінено у всіх відмінках відповідно словами
"господарський суд", "оскаржена у встановленому порядку"
згідно із Законом N 3088-III ([3088-14](#)) від 07.03.2002 }

{ У тексті Закону слова "Арбітражний процесуальний кодекс
України" в усіх відмінках замінено словами
"Господарський процесуальний кодекс України" у
відповідному відмінку згідно із Законом N 762-IV
([762-15](#)) від 15.05.2003 }

{ Текст Закону після слів "представник працівників боржника"
в усіх відмінках доповнено словами "уповноважена особа
акціонерів або учасників товариств з обмеженою чи
додатковою відповідальністю" згідно із Законом N 3107-IV
([3107-15](#)) від 17.11.2005 }

{ Текст Закону після слів "пенсійне страхування" доповнено
словами "та інші види загальнообов'язкового державного
соціального страхування" згідно із Законом N 435-V
([435-16](#)) від 12.12.2006 }

{ У тексті Закону слова "страхових внесків на
загальнообов'язкове державне пенсійне страхування
та інші види загальнообов'язкового державного

соціального страхування" замінено словами "єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" згідно із Законом N 2464-VI ([2464-17](#)) від 08.07.2010 }

{ У тексті Закону слова "статутний фонд" в усіх відмінках і числах замінено словами "статутний капітал" у відповідному відмінку і числі N 2850-VI ([2850-17](#)) від 22.12.2010 }

Цей Закон встановлює умови та порядок відновлення платоспроможності суб'єкта підприємницької діяльності - боржника або визнання його банкрутом та застосування ліквідаційної процедури, повного або часткового задоволення вимог кредиторів.

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

Для цілей цього Закону терміни вживаються у такому значенні:

неплатоспроможність - неспроможність суб'єкта підприємницької діяльності виконати після настання встановленого строку їх сплати грошові зобов'язання перед кредиторами, в тому числі по заробітній платі, а також виконати зобов'язання щодо сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, податків і зборів (обов'язкових платежів) не інакше як через відновлення платоспроможності; { Абзац другий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3108-IV ([3108-15](#)) від 17.11.2005 }

боржник - суб'єкт підприємницької діяльності, неспроможний виконати свої грошові зобов'язання перед кредиторами, у тому числі зобов'язання щодо сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, податків і зборів (обов'язкових платежів), протягом трьох місяців після настання встановленого строку їх сплати; { Абзац третій статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3108-IV ([3108-15](#)) від 17.11.2005 }

банкрутство - визнана господарським судом неспроможність боржника відновити свою платоспроможність та задовольнити визнані судом вимоги кредиторів не інакше як через застосування ліквідаційної процедури;

суб'єкт банкрутства (далі - банкрут) - боржник, неспроможність якого виконати свої грошові зобов'язання встановлена господарським судом. Суб'єктами банкрутства не можуть бути відокремлені структурні підрозділи юридичної особи (філії, представництва, відділення тощо), а також фізичні особи - підприємці за грошовими зобов'язаннями, що виникли безпосередньо у фізичної особи на підставах, не пов'язаних із здійсненням такою особою підприємницької діяльності; { Абзац статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3795-VI ([3795-17](#)) від 22.09.2011 }

кредитор - юридична або фізична особа, яка має у встановленому порядку підтвержені документами вимоги щодо грошових зобов'язань до боржника, щодо виплати заборгованості із заробітної плати працівникам боржника, а також органи державної податкової служби та інші державні органи, які здійснюють контроль

за правильністю та своєчасністю справляння єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, податків і зборів (обов'язкових платежів). Конкурсні кредитори - кредитори за вимогами до боржника, які виникли до порушення провадження у справі про банкрутство. До конкурсних кредиторів відносяться також кредитори, вимоги яких до боржника виникли внаслідок правонаступництва за умови виникнення таких вимог до порушення провадження у справі про банкрутство. Поточні кредитори - кредитори за вимогами до боржника, які виникли після порушення провадження у справі про банкрутство; { Абзац шостий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3088-III ([3088-14](#)) від 07.03.2002; в редакції Закону N 672-IV ([672-15](#)) від 03.04.2003 - набуває чинності 31.05.2003 року; із змінами, внесеними згідно із Законами N 3108-IV ([3108-15](#)) від 17.11.2005, N 3795-VI ([3795-17](#)) від 22.09.2011 }

грошове зобов'язання - зобов'язання боржника заплатити кредитору певну грошову суму відповідно до цивільно-правового договору та на інших підставах, передбачених цивільним законодавством України. До складу грошових зобов'язань боржника не зараховуються недоїмка (пеня та штраф), визначена на дату подання заяви до господарського суду, а також зобов'язання, які виникли внаслідок заподіяння шкоди життю і здоров'ю громадян, зобов'язання з виплати авторської винагороди, зобов'язання перед засновниками (учасниками) боржника - юридичної особи, що виникли з такої участі, зобов'язання боржника - фізичної особи - підприємця, що виникли безпосередньо у фізичної особи на підставах, не пов'язаних із здійсненням таким боржником підприємницької діяльності. Склад і розмір грошових зобов'язань, в тому числі розмір заборгованості за передані товари, виконані роботи і надані послуги, сума кредитів з урахуванням процентів, які зобов'язаний сплатити боржник, визначаються на день подачі в господарський суд заяви про порушення провадження у справі про банкрутство, якщо інше не встановлено цим Законом; { Абзац сьомий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законами N 3088-III ([3088-14](#)) від 07.03.2002, N 672-IV ([672-15](#)) від 03.04.2003 - набуває чинності 31.05.2003 року, N 3795-VI ([3795-17](#)) від 22.09.2011 }

безспірні вимоги кредиторів - вимоги кредиторів, визнані боржником, інші вимоги кредиторів, підтверджені виконавчими документами чи розрахунковими документами, за якими відповідно до законодавства здійснюється списання коштів з рахунків боржника;

досудова санація - система заходів щодо відновлення платоспроможності боржника, які може здійснювати власник майна (орган, уповноважений управляти майном) боржника, інвестор, з метою запобігання банкрутству боржника шляхом реорганізаційних, організаційно-господарських, управлінських, інвестиційних, технічних, фінансово-економічних, правових заходів відповідно до законодавства до початку порушення провадження у справі про банкрутство;

розпорядження майном боржника - система заходів щодо нагляду та контролю за управлінням та розпорядженням майном боржника з метою забезпечення збереження та ефективного використання майнових активів боржника та проведення аналізу його фінансового становища;

розпорядник майна - фізична особа, на яку у встановленому цим Законом порядку покладаються повноваження щодо нагляду та контролю за управлінням та розпорядженням майном боржника на період провадження у справі про банкрутство в порядку, встановленому цим

Законом;

санація - система заходів, що здійснюються під час провадження у справі про банкрутство з метою запобігання визнанню боржника банкрутом та його ліквідації, спрямована на оздоровлення фінансово-господарського становища боржника, а також задоволення в повному обсязі або частково вимог кредиторів шляхом кредитування, реструктуризації підприємства, боргів і капіталу та (або) зміну організаційно-правової та виробничої структури боржника;

реструктуризація підприємства - здійснення організаційно-господарських, фінансово-економічних, правових, технічних заходів, спрямованих на реорганізацію підприємства, зокрема шляхом його поділу з переходом боргових зобов'язань до юридичної особи, що не підлягає санації, якщо це передбачено планом санації, на зміну форми власності, управління, організаційно-правової форми, що сприятиме фінансовому оздоровленню підприємства, збільшенню обсягів випуску конкурентоспроможної продукції, підвищенню ефективності виробництва та задоволенню вимог кредиторів;

керуючий санацією - фізична особа, яка відповідно до рішення господарського суду організовує здійснення санації боржника;

ліквідація - припинення діяльності суб'єкта підприємницької діяльності, визнаного господарським судом банкрутом, з метою здійснення заходів щодо задоволення визнаних судом вимог кредиторів шляхом продажу його майна;

ліквідатор - фізична особа, яка відповідно до рішення господарського суду організовує здійснення ліквідаційної процедури боржника, визнаного банкрутом, та забезпечує задоволення визнаних судом вимог кредиторів у встановленому цим Законом порядку;

арбітражний керуючий (розпорядник майна, керуючий санацією, ліквідатор) - фізична особа, яка має ліцензію, видану в установленому законодавством порядку, та діє на підставі ухвали господарського суду; { Абзац сімнадцятий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3088-III ([3088-14](#)) від 07.03.2002 }

мирова угода - домовленість між боржником та кредитором (групою кредиторів) про відстрочку та (або) розстрочку платежів або припинення зобов'язання за угодою сторін (далі - прощення боргів);

офіційний друкований орган - газети "Голос України" або "Урядовий кур'єр"; { Абзац дев'ятнадцятий статті 1 в редакції Закону N 3088-III ([3088-14](#)) від 07.03.2002 }

представник працівників боржника, уповноважена особа акціонерів або учасників товариств з обмеженою чи додатковою відповідальністю - особа, уповноважена загальними зборами, на яких присутні не менш як три чверті від штатної чисельності працівників боржника або відповідним рішенням первинної профспілкової організації боржника, представляти їх інтереси при проведенні процедур банкрутства з правом дорадчого голосу; { Абзац двадцятий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1096-IV ([1096-15](#)) від 10.07.2003 }

сторони у справі про банкрутство - кредитори (представник комітету кредиторів), боржник (банкрут);

учасники провадження у справі про банкрутство - сторони, арбітражний керуючий (розпорядник майна, керуючий санацією, ліквідатор), власник майна (орган, уповноважений управляти майном) боржника, а також у випадках, передбачених цим Законом, інші особи, які беруть участь у провадженні у справі про банкрутство, Фонд державного майна України, державний орган з питань банкрутства, представник органу місцевого самоврядування, представник працівників боржника, уповноважена особа акціонерів або учасників товариств з обмеженою чи додатковою відповідальністю;

заінтересовані особи стосовно боржника - юридична особа, створена за участю боржника, керівник боржника, особи, що входять до складу органів управління боржника, головний бухгалтер (бухгалтер) боржника, у тому числі і звільнені з роботи за рік до порушення провадження у справі про банкрутство, а також особи, які знаходяться у родинних стосунках із зазначеними особами та підприємцем (фізичною особою) - боржником, а саме: подружжя та їх діти, батьки, брати, сестри, онуки; { Абзац двадцять третій статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом N 4711-VI ([4711-17](#)) від 17.05.2012 }

мораторій на задоволення вимог кредиторів - зупинення виконання боржником стосовно якого порушено справу про банкрутство грошових зобов'язань і зобов'язань щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), термін виконання яких настав до дня введення мораторію, і припинення заходів, спрямованих на забезпечення виконання цих зобов'язань та зобов'язань щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), застосованих до прийняття рішення про введення мораторію; { Абзац двадцять четвертий статті 1 в редакції Законів 3088-III ([3088-14](#)) від 07.03.2002, N 672-IV ([672-15](#)) від 03.04.2003 - набуває чинності 31.05.2003 року; із змінами, внесеними згідно із Законом N 3795-VI ([3795-17](#)) від 22.09.2011 }

погашені вимоги кредиторів - задоволені вимоги кредитора, вимоги, щодо яких досягнуто згоди про припинення, у тому числі заміну, зобов'язання або припинення зобов'язання іншим чином, а також інші вимоги, які відповідно до цього Закону вважаються погашеними;

значні угоди - угоди щодо розпорядження майном боржника, балансова вартість якого перевищує один відсоток балансової вартості активів боржника на день укладення угоди;

угоди, щодо яких є заінтересованість, - угоди, сторонами яких є заінтересовані особи зі сторони боржника, керуючого санацією чи кредиторів;

уповноважена особа акціонерів, учасників товариства з обмеженою чи додатковою відповідальністю - особа, уповноважена загальними зборами акціонерів або учасників товариства з обмеженою чи додатковою відповідальністю, що володіють більш як половиною статутного капіталу товариства, представляти їх інтереси під час проведення процедур банкрутства цього товариства з правом дорадчого голосу; { Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом N 3107-IV ([3107-15](#)) від 17.11.2005 }

заінтересовані особи стосовно арбітражного керуючого - юридична особа, утворена за участю арбітражного керуючого, подружжя, діти, батьки, рідні брати і сестри, дід, баба, онуки, усиновлювачі, усиновлені, а також інші особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом і мають взаємні права та обов'язки з арбітражним керуючим. { Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом N 4711-VI ([4711-17](#)) від 17.05.2012 }

Стаття 2. Повноваження державного органу з питань банкрутства

1. Державну політику щодо запобігання банкрутству, а також забезпечення умов реалізації процедур відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом стосовно державних підприємств та підприємств, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує двадцять п'ять відсотків, суб'єктів підприємницької діяльності інших форм власності у випадках, передбачених цим Законом, здійснює державний орган з питань банкрутства, який діє на підставі положення, затвердженого у встановленому порядку.

2. Державний орган з питань банкрутства:

сприяє створенню організаційних, економічних, інших умов, необхідних для реалізації процедур відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом;

пропонує господарському суду кандидатури арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) для державних підприємств або підприємств, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує двадцять п'ять відсотків, щодо яких порушена справа про банкрутство, та в інших випадках, передбачених цим Законом;

організовує систему підготовки арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів);

здійснює ліцензування діяльності фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності, які здійснюють діяльність як арбітражні керуючі (розпорядники майна, керуючі санацією, ліквідатори);

забезпечує реалізацію процедури банкрутства щодо відсутнього боржника;

здійснює ведення єдиної бази даних про підприємства, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство, встановлює та затверджує форму подання арбітражним керуючим інформації, необхідної для ведення єдиної бази даних про підприємства, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство;

організовує проведення експертизи фінансового становища державних підприємств і підприємств, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує двадцять п'ять відсотків, при підготовці справи про банкрутство до розгляду або під час її розгляду господарським судом у разі призначення судом експертизи та надання відповідного доручення;

готує на запити суду, прокуратури або іншого уповноваженого органу висновки про наявність ознак приховуваного, фіктивного банкрутства або доведення до банкрутства щодо державних підприємств чи підприємств, у статутному капіталі яких частка

державної власності перевищує двадцять п'ять відсотків;

готує та подає на затвердження Кабінету Міністрів України у встановленому порядку типові документи щодо здійснення процедур банкрутства;

здійснює інші передбачені законодавством повноваження.

Стаття 3. Заходи щодо запобігання банкрутству боржника та позасудові процедури

1. Засновники (учасники) боржника - юридичної особи, власник майна, центральні органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень зобов'язані вживати своєчасних заходів для запобігання банкрутству підприємства-боржника.

2. Власником майна боржника державного чи приватного підприємства, засновниками (учасниками) боржника - юридичної особи, кредиторами боржника, іншими особами в межах заходів щодо запобігання банкрутству боржника може бути надана фінансова допомога в розмірі, достатньому для погашення зобов'язань боржника перед кредиторами, у тому числі зобов'язань щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) і відновлення платоспроможності боржника (досудова санація).

3. Надання фінансової допомоги боржнику зобов'язує його взяти на себе відповідні зобов'язання перед особами, які надали таку допомогу в порядку, встановленому законом.

4. Досудова санація державних підприємств провадиться за рахунок коштів державних підприємств та інших джерел фінансування. Обсяг коштів для проведення досудової санації державних підприємств за рахунок коштів Державного бюджету України щорічно встановлюється законом про Державний бюджет України.

Умови проведення досудової санації державних підприємств за рахунок інших джерел фінансування погоджуються з органом, уповноваженим управляти майном боржника, у порядку ([515-2000-п](#)), встановленому Кабінетом Міністрів України.

Досудова санація державних підприємств провадиться відповідно до законодавства.

Стаття 3-1. Арбітражний керуючий

1. Якщо інше не передбачено цим Законом, арбітражним керуючим (розпорядником майна, керуючим санацією, ліквідатором) може бути призначено фізичну особу - суб'єкта підприємницької діяльності, яка має вищу юридичну або економічну освіту, володіє спеціальними знаннями та не є зацікавленою особою щодо боржника і кредиторів.

Згідно з цим Законом одна і та ж особа може виконувати функції арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) на всіх стадіях провадження у справі про банкрутство відповідно до вимог цього Закону.

2. Якщо інше не передбачено цим Законом, арбітражні керуючі діють на підставі ліцензії арбітражного керуючого, виданої уповноваженим органом у порядку, встановленому законом.

Анулювання ліцензії арбітражного керуючого під час здійснення арбітражним керуючим своїх повноважень є підставою для усунення його від виконання обов'язків арбітражного керуючого під час провадження у справі про банкрутство.

Про усунення арбітражного керуючого від виконання обов'язків з цих підстав під час провадження у справі господарський суд виносить ухвалу.

3. Арбітражними керуючими не можуть бути призначені:

особи, які згідно з цим Законом вважаються заінтересованими;

особи, які мають конфлікт інтересів, - особи, в яких виникає суперечність між особистими інтересами та повноваженнями арбітражного керуючого, що може вплинути на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, а також на вчинення чи невчинення дій під час виконання повноважень арбітражного керуючого; { Частину третю статті 3-1 доповнено новим абзацом згідно із Законом N 4711-VI ([4711-17](#)) від 17.05.2012 }

особи, які здійснювали раніше управління цим боржником - юридичною особою, за винятком випадків, коли з дня усунення цієї особи від управління зазначеним боржником минуло не менше трьох років, якщо інше не встановлено цим Законом;

особи, яким заборонено здійснювати цей вид підприємницької діяльності або займати керівні посади;

особи, які мають судимість за вчинення корисливих злочинів.

До призначення арбітражним керуючим особа має подати до господарського суду заяву, в якій зазначається, що вона не належить до жодної категорії вищезазначених осіб.

4. Арбітражний керуючий має право:

скликати збори і комітет кредиторів та брати в них участь з правом дорадчого голосу;

звертатися до господарського суду у випадках, передбачених цим Законом;

отримувати винагороду в розмірі та порядку, передбачених цим Законом;

залучати для забезпечення виконання своїх повноважень на договірних засадах інших осіб та спеціалізовані організації з оплатою їх діяльності за рахунок боржника, якщо інше не встановлено цим Законом чи угодою з кредиторами;

запитувати і отримувати документи або їх копії від підприємств, установ, організацій, об'єднань, а від громадян - за їх згодою;

отримувати з державного реєстру застав інформацію про майно боржника, яке є предметом застави;

подавати до господарського суду заяву про дострокове припинення своїх обов'язків;

виконувати інші дії відповідно до закону.

5. Арбітражний керуючий зобов'язаний:

здійснювати заходи щодо захисту майна боржника;

вживати заходів щодо недопущення будь-якої можливості виникнення конфлікту інтересів та невідкладно повідомляти суду про наявність конфлікту інтересів; { Частина п'яту статті 3-1 доповнено новим абзацом згідно із Законом N 4711-VI ([4711-17](#)) від 17.05.2012 }

аналізувати фінансову, господарську та інвестиційну діяльність боржника, його становище на ринках;

в порядку, установленому законодавством, надавати державному органу з питань банкрутства інформацію, необхідну для ведення Єдиної бази даних про підприємства, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство;

повідомляти комітет кредиторів та кредиторів, вимоги яких забезпечені заставою, про час, місце та умови продажу заставного майна окремим рекомендованим листом з повідомленням про вручення; { Частина п'яту статті 3-1 доповнено новим абзацом згідно із Законом N 3795-VI ([3795-17](#)) від 22.09.2011 }

виконувати інші повноваження, передбачені цим Законом.

6. При реалізації своїх прав та обов'язків арбітражний керуючий зобов'язаний діяти сумлінно та розумно з урахуванням інтересів боржника та його кредиторів.

7. Під час реалізації своїх прав та обов'язків арбітражний керуючий зобов'язаний додержуватися вимог Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції" ([3206-17](#)) щодо обмеження використання своїх повноважень з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття обіцянки чи пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб, одержання дарунків (пожертв).
{ Статтю 3-1 доповнено новою частиною згідно із Законом N 4711-VI ([4711-17](#)) від 17.05.2012 }

8. Недотримання арбітражним керуючим вимог Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції", а також виникнення конфлікту інтересів під час здійснення його повноважень є підставою для усунення його від виконання обов'язків арбітражного керуючого під час провадження у справі про банкрутство, про що господарський суд виносить ухвалу.
{ Статтю 3-1 доповнено новою частиною згідно із Законом N 4711-VI ([4711-17](#)) від 17.05.2012 }

9. На випадок заподіяння шкоди боржнику чи кредиторам діяльність арбітражного керуючого підлягає обов'язковому страхуванню. Порядок обов'язкового страхування діяльності арбітражних керуючих визначається законом.

10. Невиконання або неналежне виконання обов'язків, покладених на арбітражного керуючого згідно з цим Законом, що завдало значної шкоди боржнику чи кредиторам, може бути підставою для анулювання його ліцензії.

Про невиконання або неналежне виконання обов'язків, покладених на арбітражного керуючого, господарський суд може винести ухвалу, яка направляється державному органу з питань банкрутства.

11. Невиконання або неналежне виконання обов'язків, покладених на арбітражного керуючого згідно з цим Законом, за відсутності наслідків, передбачених цією статтею, може бути підставою для усунення арбітражного керуючого від виконання ним своїх обов'язків, про що господарський суд виносить ухвалу.

12. Оплата послуг, відшкодування витрат арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) у зв'язку з виконанням ним своїх обов'язків здійснюються в порядку, встановленому цим Законом, за рахунок коштів, одержаних від продажу майна боржника, або за рахунок коштів кредиторів чи коштів, одержаних у результаті виробничої діяльності боржника.

Оплата послуг арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) за період від дня винесення господарським судом ухвали про порушення провадження у справі про банкрутство і до дня першого засідання комітету кредиторів, на якому встановлюється розмір оплати послуг та відшкодування витрат арбітражного керуючого, здійснюється кредитором або боржником, за заявою якого порушено справу, у максимальному розмірі, визначеному цією статтею.

13. Кредитори можуть створювати фонд для оплати послуг, відшкодування витрат та виплати додаткової винагороди арбітражному керуючому (розпоряднику майна, керуючому санацією, ліквідатору). Формування фонду та порядок використання його коштів визначаються рішенням комітету кредиторів та затверджуються ухвалою господарського суду.

14. Оплата послуг арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) за кожен місяць здійснення ним своїх повноважень встановлюється та виплачується в розмірі, встановленому комітетом кредиторів і затвердженому господарським судом, якщо інше не встановлено цим Законом, але не менше двох мінімальних заробітних плат та не більше середньомісячної заробітної плати керівника боржника за останні дванадцять місяців його роботи перед порушенням провадження у справі про банкрутство.

15. Кредитори мають право встановлювати і виплачувати арбітражному керуючому за результатами його діяльності додаткову винагороду, розмір якої затверджується господарським судом.

16. Звіт про оплату послуг, відшкодування витрат арбітражного керуючого затверджується рішенням комітету кредиторів та ухвалою господарського суду. Ухвала може бути оскаржена у встановленому порядку.

17. Життя та здоров'я арбітражного керуючого можуть бути застраховані за рахунок коштів кредиторів у порядку, визначеному законодавством.

{ Закон доповнено статтею 3-1 згідно із Законом N 3088-III ([3088-14](#)) від 07.03.2002 }

Стаття 4. Судові процедури, які застосовуються щодо боржника

1. Відповідно до цього Закону щодо боржника застосовуються такі судові процедури банкрутства:

розпорядження майном боржника;

мирова угода;

санація (відновлення платоспроможності) боржника;

ліквідація банкрута.

2. Санація боржника або ліквідація банкрута здійснюється з дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції. { Частина друга статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1294-IV ([1294-15](#)) від 20.11.2003 }

Стаття 5. Законодавство, що регулює провадження у справах про банкрутство

1. Провадження у справах про банкрутство регулюється цим Законом, Господарським процесуальним кодексом України ([1798-12](#)), іншими законодавчими актами України.

2. Законодавство про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом при розгляді судом справи про визнання емітента іпотечних облігацій неплатоспроможним (банкрутом) застосовується в частині, що не суперечить Закону України "Про іпотечні облігації" ([3273-15](#)).

Дія цього Закону не поширюється на банки. Питання неплатоспроможності та/або ліквідації банків вирішуються в порядку, визначеному законами України "Про банки і банківську діяльність" ([2121-14](#)) та "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб" ([4452-17](#)).

{ Частина друга статті 5 в редакції Закону N 2922-III ([2922-14](#)) від 10.01.2002; із змінами, внесеними згідно із Законом N 3265-VI ([3265-17](#)) від 21.04.2011; в редакції Закону N 4452-VI ([4452-17](#)) від 23.02.2012 }

3. Провадження у справах про банкрутство окремих категорій суб'єктів підприємницької діяльності регулюється з урахуванням особливостей, передбачених розділом VI цього Закону.

4. Положення цього Закону застосовуються до юридичних осіб, які діють у формі споживчого товариства, благодійного чи іншого фонду.

5. Положення цього Закону застосовуються до юридичних осіб - підприємств, що є об'єктами права державної власності, які не підлягають приватизації, в частині санації чи ліквідації після виключення їх у встановленому порядку з переліку таких об'єктів.

6. Справи про банкрутство гірничих підприємств (гірничодобувні підприємства, шахти, рудники, копальні, кар'єри, розрізи, збагачувальні фабрики, шахтовуглебудівні підприємства), створених у процесі приватизації та корпоратизації, у статутних капіталах яких частка держави становить не менше 25 відсотків і продаж акцій яких розпочався, можуть бути порушені не раніше ніж через один рік від початку виконання плану приватизації (розміщення акцій). { Статтю 5 доповнено частиною шостою згідно із Законом N 597-IV ([597-15](#)) від 06.03.2003, в редакції Закону

7. Положення цього Закону не застосовуються до юридичних осіб - казенних підприємств.

8. Положення цього Закону не застосовуються до юридичних осіб - підприємств, що є об'єктами права комунальної власності, якщо стосовно них виключно на пленарному засіданні відповідної ради органів місцевого самоврядування прийняті рішення щодо цього.
{ Офіційне тлумачення положень частини восьмої статті 5 див. в Рішенні Конституційного Суду № 5-рп/2007 ([v005p710-07](#)) від 20.06.2007 }

9. Проведення у справах про банкрутство за участю кредиторів-нерезидентів регулюється цим Законом, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

10. Порядок виконання в Україні рішень судів іноземних держав у справах про банкрутство визначається відповідними міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

У разі відсутності міжнародних договорів України рішення судів іноземних держав у справах про банкрутство визнаються на території України взаємно, якщо інше не передбачено законом.

Розділ II

ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО БАНКРУТСТВО

Стаття 6. Підвідомчість, підсудність, право та підстава порушення справи про банкрутство

1. Справи про банкрутство підвідомчі господарським судам і розглядаються ними за місцезнаходженням боржника.

2. Право на звернення до господарського суду із заявою про порушення справи про банкрутство мають боржник, кредитор.

3. Справа про банкрутство порушується господарським судом, якщо безспірні вимоги кредитора (кредиторів) до боржника сукупно складають не менше трьохсот мінімальних розмірів заробітної плати, які не були задоволені боржником протягом трьох місяців після встановленого для їх погашення строку, якщо інше не передбачено цим Законом.

Стаття 7. Заява про порушення справи про банкрутство

1. Заява про порушення справи про банкрутство подається боржником або кредитором у письмовій формі, підписується керівником боржника чи кредитора (іншою особою, повноваження якої визначені законодавством або установчими документами), громадянином - суб'єктом підприємницької діяльності (його представником) і повинна містити:

найменування господарського суду, до якого подається заява;

найменування (прізвище, ім'я та по батькові) боржника, його поштову адресу;

найменування кредитора, його поштову адресу, якщо кредитором є юридична особа, якщо кредитор - фізична особа, в заяві зазначаються прізвище, ім'я та по батькові, а також місце його проживання;

номер (код), що ідентифікує кредитора як платника податків і зборів (обов'язкових платежів);

виклад обставин, які підтверджують неплатоспроможність боржника, з зазначенням суми боргових вимог кредиторів, а також строку їх виконання, розміру неустойки (штрафів, пені), реквізитів розрахункового документа про списання коштів з банківського або кореспондентського рахунку боржника та дату його прийняття банківською установою боржника до виконання;

перелік документів, що додаються до заяви.

2. Заява боржника повинна містити крім відомостей, передбачених частиною першою цієї статті, такі відомості:

суму вимог кредиторів за грошовими зобов'язаннями у розмірі, який не оспорується боржником;

розмір заборгованості із єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, по податках і зборах (обов'язкових платежах); { Абзац третій частини другої статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3108-IV ([3108-15](#)) від 17.11.2005 }

суму невикористаних та своєчасно не повернутих коштів Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності; { Частина другу статті 7 доповнено новим абзацом згідно із Законом N 2464-VI ([2464-17](#)) від 08.07.2010 }

розмір заборгованості по відшкодуванню шкоди, заподіяної життю та здоров'ю, виплаті заробітної плати та вихідної допомоги працівникам боржника, виплаті авторської винагороди;

відомості про наявність у боржника майна, у тому числі грошових сум і дебіторської заборгованості;

найменування банків, що здійснюють розрахунково-касове і кредитне обслуговування боржника.

3. До заяви боржника додаються:

рішення власника майна (органу, уповноваженого управляти майном) боржника про звернення боржника до господарського суду з заявою, крім випадків, передбачених частиною п'ятою цієї статті; { Абзац другий частини третьої статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом N 672-IV ([672-15](#)) від 03.04.2003 - набуває чинності 31.05.2003 року }

бухгалтерський баланс на останню звітну дату, підписаний керівником і бухгалтером підприємства-боржника;

перелік і повний опис заставленого майна із зазначенням його місцезнаходження та вартості на момент виникнення права застави;

рішення загальних зборів акціонерного товариства, учасників товариств з обмеженою чи додатковою відповідальністю, яке визначає

уповноважену особу акціонерів, учасників товариства з обмеженою чи додатковою відповідальністю, якщо це питання було вирішене ними; { Частина третьої статті 7 доповнено абзацом згідно із Законом N 3107-IV ([3107-15](#)) від 17.11.2005 }

протокол загальних зборів працівників боржника, на якому обрано представника працівників боржника, уповноважену особу акціонерів або учасників товариств з обмеженою чи додатковою відповідальністю для участі в арбітражному процесі під час провадження у справі про банкрутство, а в разі неможливості скликання таких зборів - рішення конференції (зборів) представників працівників боржника, уповноважених осіб акціонерів або учасників товариств з обмеженою чи додатковою відповідальністю; { Абзац частини третьої статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом N 672-IV ([672-15](#)) від 03.04.2003 - набуває чинності 31.05.2003 року }

інші документи, які підтверджують неплатоспроможність боржника.

4. Боржник подає заяву в господарський суд за наявності майна, достатнього для покриття судових витрат, якщо інше не передбачено цим Законом.

5. Боржник зобов'язаний звернутися в місячний строк до господарського суду з заявою про порушення справи про банкрутство у разі виникнення таких обставин:

задоволення вимог одного або кількох кредиторів приведе до неможливості виконання грошових зобов'язань боржника в повному обсязі перед іншими кредиторами;

орган боржника, уповноважений відповідно до установчих документів або законодавства прийняти рішення про ліквідацію боржника, прийняв рішення про звернення в господарський суд з заявою боржника про порушення справи про банкрутство;

при ліквідації боржника не у зв'язку з процедурою банкрутства встановлено неможливість боржника задовольнити вимоги кредиторів у повному обсязі;

в інших випадках, передбачених цим Законом.

Боржник за невиконання вимог цієї частини несе відповідальність згідно із законом. { Частина п'яту статті 7 доповнено абзацом шостим згідно із Законом N 3795-VI ([3795-17](#)) від 22.09.2011 }